

WE MOETEN ALLEMAAL FEMINIST
ZIJN

CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE BIJ
DE BEZIGE BIJ

Paarse hibiscus
Een halve gele zon
Het ding om je hals
Amerikanah
Lieve Ijeawele, of een feministisch
manifest in vijftien voorstellen

Chimamanda Ngozi Adichie

We moeten allemaal feminist zijn

Vertaald door Hien Montijn

2021

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

We Should All Be Feminists is gebaseerd op een TED-talk uit 2012, gegeven in het Verenigd Koninkrijk bij TEDxEuston.

Copyright © 2012, 2014 Chimamanda Ngozi Adichie

All rights reserved

Copyright Nederlandse vertaling © 2016 Hien Montijn

Eerste druk september 2016

Zevende druk februari 2021

Oorspronkelijke titel *We Should All Be Feminists*

Oorspronkelijke uitgever Fourth Estate, Londen

Omslagontwerp bij Barbara

Foto auteur Ivara Isege

Vormgeving binnenwerk Adriaan de Jonge

Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort

ISBN 978 90 234 4332 2

NUR 320

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Inleiding

Dit is een aangepaste versie van een voordracht die ik in december 2012 hield voor TEDxEuston, een jaarlijkse, op Afrika gerichte conferentie. Sprekers uit verschillende sectoren houden daar beknopte voordrachten met de bedoeling Afrikanen en vrienden van Afrika uit te dagen en te inspireren. Een paar jaar eerder gaf ik op een andere TED-conferentie een lezing, getiteld ‘Het gevaar van het enige verhaal’, over hoe stereotypen ons denken, en met name ons denken over Afrika, beperken en vormen. Ik heb de indruk dat het woord ‘feminist’ en de idee

van het feminisme ook worden beperkt door stereotypen. Toen mijn broer Chuks en zijn beste vriend Ike, beiden medeorganisatoren van de TEDxEuston-conferentie, erop aandrongen dat ik een praatje zou houden, kon ik niet weigeren. Ik besloot het over feminisme te hebben, omdat dat mij heel erg bezighoudt. Ik vreesde dat het misschien geen erg populair onderwerp zou zijn, maar hoopte een noodzakelijke discussie in gang te zetten. Toen ik die avond op het podium stond, had ik het gevoel aanwezig te zijn bij familie – een vriendelijk en aandachtig publiek, maar ook een publiek dat bestond uit mensen die zich misschien niet in het onderwerp van mijn praatje zouden kunnen vinden. Hun staande ovatie aan het einde gaf me hoop.

We moeten allemaal feminist zijn

Okolama was een van mijn beste jeugd-vrienden. Hij woonde bij mij in de straat en lette op me als een grote broer; als ik een jongen aardig vond, vroeg ik Okolama naar zijn mening. Okolama was grappig en intelligent en droeg cowboylaarzen met puntige neuzen. Hij kwam in december 2005 om bij een vliegtuigongeluk, in het zuiden van Nigeria. Ik vind het nog steeds moeilijk om te verwoorden hoe ik me bij dat bericht voelde. Okolama was iemand met wie ik kon debatteren, lachen en bij wie ik oprecht kon zijn. Hij was ook de eerste persoon die mij een feministe noemde.

Ik was ongeveer veertien. We waren bij hem thuis en kibbelden, waarbij we elkaar om de oren sloegen met halfbakken kennis uit de boeken die we hadden gelezen. Ik weet niet meer waar deze woordenwisseling over ging. Maar ik weet nog wel dat Okolama, terwijl ik het ene na het andere argument aandroeg, me aankeek en zei: ‘Weet je, jij bent een feministe.’

Het was geen compliment. Dat hoorde ik aan de toon – dezelfde waarop iemand zou zeggen: ‘Jij verdedigt terrorisme.’

Ik wist niet precies wat het woord ‘feministe’ betekende, en ik wilde niet dat Okolama wist dat ik dat niet wist. Dus wuifde ik het weg en kwam met nog meer argumenten. Het eerste wat ik bij

thuiskomst van plan was te doen was het woord opzoeken in het woordenboek.

Nu spoelen we door naar een paar jaar later.

In 2003 schreef ik een roman met de titel *Paarse hibiscus*, over een man die onder andere zijn vrouw slaat en wiens verhaal niet erg goed afloopt. Tijdens mijn promotiecampagne in Nigeria liet een journalist, een aardige, goedbedoelende man, me weten dat hij een advies voor me had. (Zoals u misschien weet geven Nigerianen je wat graag ongevraagd ‘advies’.)

Hij zei dat mensen mijn boek feminis-

tisch noemden en zijn advies aan mij was – en hierbij schudde hij treurig zijn hoofd – dat ik mezelf nooit een feministe moest noemen, omdat feministen vrouwen zijn die ongelukkig zijn omdat ze geen man kunnen krijgen.

Dus besloot ik mezelf een Gelukkige Feministe te noemen.

Vervolgens beweerde een academica, een Nigeriaanse, dat feminisme niet tot onze cultuur behoorde, dat feminisme on-Afrikaans was en ik mezelf alleen maar feministe noemde omdat ik beïnvloed was door westerse boeken. (Dat vond ik grappig, want veel van mijn vroege leesstof was beslist onfeministisch: ik heb waarschijnlijk voordat ik zestien werd alle Mills and Boon-romans gelezen die gepubliceerd zijn. En elke keer

dat ik die zogeheten ‘klassieke feministische teksten’ onder ogen krijg, verveel ik me en kost het me moeite ze helemaal tot het eind toe te lezen.)

Hoe dan ook, aangezien feminisme on-Afrikaans was, besloot ik mezelf een Gelukkige Afrikaanse Feministe te noemen. Toen beweerde een goede vriend dat het feit dat ik mezelf feministe noemde betekende dat ik mannen haatte. En dus werd ik, besloot ik, een Gelukkige Afrikaanse Feministe Die Mannen Niet Haat. Op een gegeven moment was ik een Gelukkige Afrikaanse Feministe Die Mannen Niet Haat En Die Graag Lipgloss Opdoet En Hoge Hakken Draagt Voor Zichzelf En Niet Voor Mannen.

Natuurlijk was dit grotendeels ironisch bedoeld, maar het toont aan hoe beladen,

negatief beladen, het woord ‘feminist’ is: je haat mannen, je haat bh’s, je haat Afrikaanse cultuur, je vindt dat vrouwen altijd de leiding moeten hebben, je gebruikt geen make-up, je scheert je niet, je bent altijd boos, je hebt geen gevoel voor humor, je gebruikt geen deodorant.

Nu volgt een verhaal uit mijn jeugd.

Ik zat op de lagere school in Nsukka, een universiteitsstad in het zuidoosten van Nigeria; aan het begin van het jaar zei mijn onderwijzeres dat ze de klas een schriftelijke toets zou afnemen en degene met het beste resultaat zou de klassenasistent worden. Klassenassistent zijn was

belangrijk. Als assistent noteerde je dagelijks de namen van de lawaaimakers, een macht die op zich al opwindend genoeg was, maar mijn onderwijzeres gaf je daarbij ook een rietje om in je hand te houden als je door de klas liep op zoek naar lawaaimakers. Natuurlijk mocht je het riet niet echt gebruiken. Maar voor de negenjarige die ik was, was het een spannend vooruitzicht. Ik wilde dolgraag klassenassistent worden en ik behaalde het hoogste resultaat bij de toets.

Toen zei de onderwijzeres tot mijn verbazing dat de assistent een jongen moest zijn. Ze was vergeten dat eerder te zeggen, in de veronderstelling dat dat voor de hand lag. Een jongen had het op een na beste resultaat van de toets en hij zou de assistent worden.